

джен на зберігання закладали насіння сої сортів 'Легенда', 'Амур' та 'Поєма'. Насіння зберігали в умовах звичайного зерносховища та в полімерних рукавах. Тривалість зберігання становить 12 місяців. Через 1, 3, 6, 9 та 12 місяців визначали зміну показників якості: вологість, масову частку білка в перерахунку на суху речовину, масову частку олії в перерахунку на суху речовину, енергію проростання та схожість. Контроль – якісні показники сої на момент закладання на зберігання.

Отримані результати дають змогу зробити висновок, що період зберігання 3 місяці майже

не вплинув на зміну якості насіння сої. Певних змін зазнали лише показники схожості та енергії проростання, які дещо зросли. Це пояснюється протіканням процесів післязбирального дозрівання у насінні, які слід відмітити, більш інтенсивно проходять при вільному доступі повітря (умови звичайного зерносховища). В цілому найбільші значення енергії проростання – 92 % та схожості – 83% отримали у насінні сої сорту 'Легенда'. Подальші дослідження дозволять зробити більш конкретні висновки, щодо впливу сортових особливостей, умов та тривалості зберігання на якість насіння сої.

УДК 633.282.631:559

Дековець В.О., здобувач ступеня доктора філософії

Кулик М.І., доктор с.-г. наук,

доцент кафедри селекції, насінництва і генетики

Полтавська державна аграрна академія МОН України

E-mail: kulykmaksym@ukr.net

ВПЛИВ УМОВ ВИРОЩУВАННЯ НА ВИХІД САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ (РИЗОМ) ТА ВРОЖАЙНІСТЬ БІОМАСИ МІСКАНТУСУ ГІГАНТСЬКОГО

Актуальність теми дослідження обумовлюється необхідністю отримання достатньої кількості садивного матеріалу (ризом) для забезпечення нових енергоплантацій міскантусу гігантського.

Мета роботи полягала у визначенні агротехнічних шляхів отримання якісного садивного матеріалу та збільшення врожайності біомаси міскантусу гігантського. Матеріалом дослідження були рослини міскантусу гігантського, їх садивний матеріал та врожайність за сухою біомасою. За проведення польового експерименту застосували загальноприйняті та спеціальні методи досліджень.

Визначено, що найбільший відсоток приживлюваності ризом міскантусу гігантського (96,0 %) спостерігалось за розміщення їх згідно схеми 45 × 45 см. На менших площах живлення рослин в насадженні, та на більш загущених спостерігалось зниження даного показника – до 90,7–93,5%.

Спосіб розміщення рослин міскантусу на варіантах за схеми висаджування садивного матеріалу 75 × 75 см дозволяє отримати збільшені показники за: масою кореневищ (564,0 г), кількістю ризомів із них (32,0 шт.), їхню середню вагу (17,1 г). На інших варіантах досліді отримали значно нижчі показники.

Встановлена залежність: із зменшенням площі живлення рослин міскантусу гігантського –

зростає густина стеблостою та вихід за кількістю ризом із кореневищ, і навпаки. Найбільша густина рослин визначена на варіанті 4 за схеми розміщення 75×75 см – 17,8 тис. шт./га, а найменша густина стеблостою була на варіанті 1 за схеми розміщення 30×30 см – 11,1 тис. шт./га

За вирощування ризом міскантусу гігантського за схеми 30 × 30 отримують той обсяг садивного матеріалу, що забезпечить 81,7 га нових промислових енергетичних плантацій, за схеми 45 × 45 – 46,0 га, за схеми 60 × 60 – 32,7 га, за схеми 75 × 75 – 27,9 га.

Обґрунтовано, що найбільшу та рівнозначну продуктивність біомаси міскантусу гігантського формується за схеми 60 × 60 см та 75 × 75 см (площа живлення рослин від 0,36 до 0,56 м²), що відповідно становить 1,86–1,84 кг/м², а врожайність біомаси сягає 18,6–18,4 т/га.

Таким чином, за вирощування міскантусу гігантського за схеми 30 × 30 або 45 × 45 см досягається отримання значного обсягу ризом, більш якісний садивний матеріал формуються за схеми 75 × 75 см. Для забезпечення стабільно високої врожайності біомаси міскантусу гігантського (більше 18,0 т/га) найбільш оптимальною площею живлення рослин є 0,36–0,56 м², що відповідає схемам 60 × 60 см і 75 × 75 см.